

KUNSZENTMÁRTONI UJSÁG

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.

Megjelenik minden vasárnap. Hirdetéseket fel vesz a kiadóhivatal.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. KOVÁCS JÓZSEF

UGYVED.

SZERKESZTŐSÉG: Kossuth Lajos-utca 1193. szám Dr. Kovács József ügyvédi irodájában.

KIADÓHIVATAL: Kossuth Lajos-utca 297. szám Wolf Dezső könyvnyomdája.

Lesz-e községi takarékpénztár?

— Levél a szerkesztőhöz. —

Kunszentmárton, október 29.

A »Kunszentmártoni Ujság« kezdettől fogva mindig a közérdeket szolgálja, küzd a község előrehaladásáért, harcol azokkal, kik a fejlődés és hasznos beruházások ellenségei.

Figyelemmel olvastam el az ujság minden cikkét és csak azt mondhatom, hogy azok községünk érdekében íródtak; minden egyes cikk a község speciális viszonyait tárgyalja, utat, irányt jelöl meg, miképpen lehetne Kunszentmárton boldog, gazdag és megelégedett.

Talán sokan nem értenek ezen cikkekkkel egyet, de azok az ellenségeink is elismerik, hogy nem a saját hasznukat keresték az írók, sőt ellenkezőleg mindig a község jövőjének érdeke lebegett szemük előtt.

Vegyük a községi takarékpénztárt.

Sok szép cikkben érvelt ezen ujság e mellett. Halomra rakta érveit, meggyőzően kimutatta, hogy egy községnek szüksége van takarékpénztárra,

mert a jelenlegi adóteher mellett, ha maga a község nem gondoskodik egy kis jövedelemről, a polgárok tönkre mennek. Számítsunk. A költségvetés kiadási rovata folyton emelkedik, a bevételi rovata pedig nem igen. A hiányt természetesen a polgároknak kell kivetni pótdobban. Kunszentmártonban a pótdob ma 74 százalék. És miért? Mert mindent pótdobból fedezünk, alig van más jövedelmi forrásunk.

Egy fejlődő községben sok a kiadás. A személyzetet is folyton szaporítják, mert arra szükség van. A tisztviselők keveslik fizetéseiket, a nagy drágaságban nem tudnak belőle megélni.

Elfogadunk mindent, acceptáljuk a panaszok kijelentéseit és én, valamint a legtöbb polgártársam is ziversen teszünk eleget a panaszoknak, — ha van miből.

Emlékezzünk vissza.

A szabályrendelet tárgyalásánál a képviselőtestület minden fizetés felemelést elutasított, mert 74 százalékos pótdob mellett nem tartotta helyénvalónak, hogy a tisztviselők fizetését emelje. Később a szolgák fizetését felemelte és a segédjegyzőknek, valamint az írkoknak drágasági pótlékot adott s egy-

szersmint kiküldött egy bizottságot, hogy a tisztviselők fizetését állapítsa meg.

A bizottság mind eddig nem jött össze, bár érzi, hogy a mostani állapotot segíteni kell. A tisztviselők fizetése 15—20 évvel ezelőtől lettek megállapítva. Ami akkor elég volt — most az kevés. Ezt be is ismerjük mindnyájan, de a legfontosabb kérdés: honnan vegyük a pénzt, hogy tisztviselőinken segítsünk?

Megfelelt erre már a Kunszentmártoni Ujság.

Csináljuk meg a községi takarékpénztárt.

Ha egy tisztviselő fizetés felemelésért fordult a képviselőtestülethez az volt a határozat: nem adhatunk, nincs pénzünk, mert ha egynek fizetését emeljük, a többiekét is emelnünk kell, már pedig arra nincs fedezet.

Gondoskodjunk fedezetről.

E lapban olvastam, hogy a községi takarékpénztárak milyen virágzóak, milyen szép jövedelmet hajtanak. Meg kell csinálni tehát a községi takarékpénztárt és akkor lesz egy kis fölösleges pénzünk. Vegyünk csak évi 30000 korona tiszta nyereséget — és mind-

Krónika.

Október hó.

1301 október 16. Ez évben halt ki a honalkotó Árpád nemzetsége. A nemzetre viszszaállott a szabad király választás joga. Viszálykodás ütött ki, hogy ki legyen a király? VIII. Bonifác pápa erősödött, hogy Magyarország a szentszéke most, tehát ő ad neki királyt; a nápolyi Róbert Károly személyében. A nemzet többsége azonban nem fogadta el és királyává választotta Vencel cseh király Vencel nevű fiát. János kalocsai érsek meg is koronázta.

Haragra gyult emiatt a pápa, maga elé citálta az érseket, Magyarországra pedig követet küldött, hogy Vencel megválasztását semmisítsék meg. A budai polgárok és a papság azonban Vencelhez ragaszkodtak, a pápai kiküldött kénytelen volt Bécsbe menekülni, hol mérgebe egyházi átok alá vetette a budai polgárságot papjaikkal egyetemben. Az átok miatt haragos papok ismételtén tiltakoztak a pápai beavatkozás ellen és hazafias buzgalmukban kiátkozták magát a pápát követével egyetemben. Nagy szó volt ez akkoriban. Eredménye azonban az lett, hogy a pápai szék elismerte az ország szabad királyválasztási jogát. Ekkor szabadult meg egyszer s mindenkorra az ország a pápai befolyás veszedelme alól.

1448 október 17—19. Hosszu idő óta küzd már egymással a török és magyar. Európa közönye dacára hazánk fényesen állta meg helyét a török hódítás országokat elsöprő árjában. Épen mikor a török hódítás és terjeszkedés legintenzívebb volt, adott az ég hazánk

egy nagy férfiu Hunyady János személyében, a ki nem csak hogy gátat vetett a török Duna vonalán felüli terjeszkedésnek, hanem arra is gondolt, hogy a törököt Európából visszazaríthassa Ázsiába. Nem rajta, sem a magyar áldozatkészégén nem mult, hanem a külföld közönyén. E miatt veszett el a várnai csata, elveszett a fentírt napokon vívott rigómezei csata is, melyben két napig küzdött 25.000 délmagyarországi és erdélyi vitéz Murád szultán 125.000 főnyi seregével. Elveszett a magyar sereg, de a török sereg vesztesége még nagyobb volt. Olyan forma győzelem volt ez, melyet mind győző, mind a legyőzött egyformán megsirathatott.

1479 október 13. Ismét egy ilyen harcnak a napja, a kenyérmezői diadalnak napja. Igazságos Mátyás, — nagy Hunyady Jánosnak nagy fia — volt a király. Dacára, hogy a török-seregeken több fényes diadalt aratott, azért nem maradtak békén, különösen, ha a királyt másutt toglalkoztatták háború, be-be csaptak és raboltak, pusztítottak. Így ekkor is egy török sereg tört be Erdélybe és ott tüzzel-vassal pusztított. Báthory István erdélyi vajda és Kinizsy Pál temesi főispán siettek seregükkel a rablók ellen. Kenyérmezőn két tüzközé szorították a 60.000 főnyi török sereget és oly véres győzelmet arattak, hogy a török sereg fele a csatatéren maradt. Utána nagy áldomást csaptak, melyen Kinizsy a fogai között és a hóna alatt tartott török holttestekkel járta a toborzót.

1527 október 6. Mohácsnál elvesztett az utolsó magyar sereg, elesett Lajos király, kinek nem volt örököse. A nemzet zoma az 1505-iki

törvény értelmében Zápolya Jánost választotta királyává és az 1527. tavaszán tartott budai országgyűlésen tiltakoztak Habsburgi Ferdinánd követelése ellen. Ez azonban vélt, vagy valódi jogainak védelmére sereggel jött az amugy is agyonsanyargatott országra, a gyöngye János királyt Budából kiszorította. Szentistván napján bevomult oda és szeptember 8-ra országgyűlést hirdetett, hogy hódoljon meg neki, ismerjék el királynak és koronázzák meg. A hódolók nagyon lassan jöttek, kénytelenek voltak a gyűlés terminusát egy hónappal meghosszabbítani, de a meghívott rendek még akkor sem jöttek. Mikor azonban híre ment, hogy Ferdinánd seregei János király szedett-vedett hadát Tokajnál szétverték és az ellenállók birtokait tüzzel-vassal pusztítják, amilyen gyülekeztek Budára, hogy október 6-án tartott országgyűlésen elismerték királynak és meg is koronázták. Nem lett ebből sem Ferdinándnak, sem az országnak haszna. — A ki tehette, nemzeti királyához csatlakozott. Így keletkezett egy másfél évtizedes polgárháború, mely tönkretette azt is, ami a török pusztítások után megmaradt. Az ország egyik fele német, a másik török igába jött.

1596 október 23. 25. Hazánkban fél-század óta uralkodott már a török. Erdély magyar fejedelmeivel együtt sok magyar ur is elérkezettnek látta a főlzabadulás idejét. Kiűtött az ugynevezett tizenöt éves háború, Báthory Zsigmond erdélyi fejedelem a moldvai és havasalföldi vajdakkal egyesülten oly fényes győzelmeket aratott a törökön, hogy hatalma az Al-dunánál megérintett. A nagy vereségben

járt meg van oldva a fizetésrendezés kérdése. A takarékos jövedelme a községi pótdátot legalább 30 százalékkal csökkentené. A 74 százalékos pótdátó helyett 44 százalékos pótdátó lenne. Milyen más volna az állapot Kunszentmártonban, ha ez megvalósulna.

A 30 százalékos jövedelem emelkedés mellett — ki van zárva, hogy képviselőtestületünk elzárkózna a méltányos kérelmek elől. Ha a jövedelemből csak 10 százalékos juttatna is a tisztviselőknek, az a tisztviselők tetszésével találkozunk — és emellett nem panaszkodna senki és nem lennének felebbezések.

Minden községi tisztviselőnek tehát oda kell hatni, hogy községi takarékpénztár létesüljön. Amilyen nagy érdeke az a községnek, épen olyan nagy érdeke a tisztviselőknek. Ha a község szegény, tisztviselőit sem tudja kellően fizetni. Így örökös lesz a panasz, hogy nem tudunk élni, a képviselőtestület szemét huny a jogos kívánalmak előtt. Ellenben, ha a községnek jövedelme van, akkor az érdemeket jutalmazni is tudja.

Tiszakürt már megcsinálta a községi takarékos. Csak mi hallgatunk. Pedig nagyon sokat tanulhatnánk Tiszakürttől abban a tekintetben, hogyan lehet vagyont szerezni. Talán a szomszéd jó cselekedete nálunk is követésre talál.

Lesz-e községi takarékosunk?

Én bízom benne. Kunszentmárton község vezetése nagyon jó kezekben van. A község bajait érzi és azokon szíves-lelkesen segíteni óhajtat. Fiatal ember még, munkaképes, csak szólnia kell, munkatársai akadnak bőven, kik segítik, hogy községét boldoggá tegye. Ő volt az, ki megválasztásakor kijelentette: egész életemet községem javára

maga a szultán állott másfél-száz ezernyi hada élére. Ellene pedig egyesültek az erdélyi, magyarországi és császári seregek. A fenti napokon Mezőkeresztesnél három napos csatát vívtak, mely azonban eldöntetlen maradt. A keresztény seregek főnöke azonban kitűnt. Ekkor azonban a magyar és német meghasonlottak egymással; a vallás és szabadság miatt harca keletkezett, fél-századnál tovább küzdtek, a török pedig a két küzdő mellett bent maradt az országban.

1677 október. Még ekkor is folyt a magyarnak és németnek az előbb említett küzdelme a kiirtásig menő iszonyatossággal. Kobb német generális, felvidéki főparancsnok október havában a kassai piacon 62 magyart végeztetett ki, közülük 22-öt karóval. Viszonyát a kurucok levertek egy labanc csapatot, annak elfogott tisztjeiből 32-öt Vereshalmon felkaróztak, még a kalapjaikat is fejükbe szögezték, csupán egyet hagytak bántatlanul, hogy menjen el Kobbhoz és mondja meg neki, hogy ez a kurucok válasza.

1814 október 25. A napóleoni világháborúk lezajlása után az európai fejedelmek Bécsben gyűltek össze kongresszusra, hogy újra osztozkodjanak. Soha annyi uralkodó nem volt még egy rakáson, mint akkor. Anyian voltak, hogy még nekünk is jutott belőlük. A mondott napon Ferenc császár az orosz cárral és a porosz királlyal le rándult Budára, hol ez alkalommal nagy ünnepséget tartottak. Azóta sem igen ünnepelt a magyar főváros idegen uralkodót, már az úgy látszik, csak Bécsnek dukál.

1849 október 6. A magyar szabadságért folytatott küzdelmek egyikének a legfájdalmasabb napja.

szentelem és azon leszek, hogy senki se csalatkozzék bennem.

Az elmúlt idők igazolják, hogy a multnak eleget tett. Derekasán állta meg helyét, községeért élt. Dolgozott önzetlenül, dicséretet nem várva senkitől. Bajainkban közbenjárt, ott, hol segíteni lehetett, — segített is. És tette mindezt anélkül, hogy panaszkodott volna azokra, kik napi teendőiben háborgatják.

És a jövő?

Hisszük és reméljük, hogy a jövőben még többet tesz, mint a multban tett. Hisszük, hogy az ő érdeme lesz a községi takarékpénztár felállítása, mert aki eddig annyit dolgozott községe érdekében, ki van zárva, hogy azt most elhanyagolja, vagy károsnak tartsa egy virágzó községre.

A kunszentmártoni vashid.

Kunszentmárton, október 29.

Alig pár hete annak, hogy a kunszentmártoni Köröshid állandó jelleggel való újjáépítésének tervéről tájékoztattuk vármegyénk közönségét és már is igen biztató jelekről számolhatunk be a tekintetben, hogy a kérdés biztos révbe jutott és hogy máris megvan az első komoly, hivatalos lépés a szándék megvalósítása felé.

Az intéző körök jóakaratu buzgalma és a kunszentmártoni kerület érdekeiért páratlanul sokat fáradó képviselőnek, dr. Kiss Ernőnek hathatós közbenjárása olyan sokat kivitt már is, hogy a kereskedelemügyi m. kir. minisztérium november hó közepére helyszíni tárgyalást is elrendelt már a Hármaskörös-hidnak végleges jelleggel való átépítése ügyében.

Egyizben, 1903. évben elrendelte már a kereskedelmi miniszter a Kunszentmárton község által fenntartott faszervezetű hidnak újjáépítésére vonatkozólag a tájékoztató tervek és költségvetések elkészítését, azokat 1904. közepén fel is terjesztették, de két évig semmi hír nem jött azokról. Ismételtén azután 1906-ban küldte le a szakminisztérium azokat átdolgozás végett, ami rövidesen meg is történt, de 1907. évben visszakerültek a tervek azzal, hogy „miután a hidnak hajózási érdekekből leendő újjáépítését a földmívelésügyi m. kir. miniszter ur egyelőre függőben tartani kívánja“, az építés elodáztatott.

Azóta a hidépítés kérdésében nem fordult elő jelentős mozzanat. A fahid azonban az idővel fokozatosan gyengül és noha a gondoskodás forgalombíró állapotban tartja, mégis közeledik az idő, hogy átépítsék, mert igen élénk a forgalom, sűrű rajta a nagyszélyű járművek, teherszállítványok és nehéz gazdasági gépek közlekedése.

A kunszentmártoni képviselőtestület elővigyázatból 1910. november havában már idején valónak találta a hid újjáépítési mozgalom újbóli megindítását annál is inkább, mivel a fahid már harminc éves és egyes alkatrészei korhadtak és mindinkább közeledik az az idő, mikor természetes uton is bekövetkezik az újjáépítésnek szükségessége.

A község idejekorán indította meg tehát a mozgalmat, noha mindössze 90.000 koronával szemben az építés 500.000 koronába kerül és éppen azért oda terelte az ügyet, hogy az állami támogatással való kiépítést biztosítsa.

A vármegye alispánja arra való tekin-

tettel, hogy közforgalmi tekintetből a hid újjáépítése előbb-utóbb szükséges lesz, indokolt felterjesztést intézett a minisztériumhoz, a kerület képviselője is közbenjárt a nyomós indokok mérlegelése érdekében és már is megvan az eredmény: a kezdeményező lépések megtétele végett kitűzték a helyszíni tárgyalás határidejét.

Most érkezett le a miniszteri leirat, amelyben kifejti a kereskedelemügyi miniszter, hogy mielőtt a hidnak államköltségen való megépítése, illetőleg a hidépítés költségeihez nyújtandó állami támogatás ügyében az érdemleges tárgyalást megindítaná, kívánatosnak tartaná a hid általános elrendezésére vonatkozó adatoknak a törvényszerű helyszíni bejárásról való végleges megállapítását és ez alapon a hidépítési költségeknek megbízhatóbban lehetséges előirányzását. A legutóbb 1906. évben bemutatott tervek alapján tehát elrendelte a helyszíni bejárás megtartását és annak határidejéről november hó 13-ik napjának délelőtti fél 10 óráját tűzte ki a kunszentmártoni község házához.

A bejárás vezetésével a miniszter Beke József kir. műszaki főtanácsost bízta meg. Meghívta azonfelül a cs. és kir. hadügyminisztérium, a földmívelésügyi m. kir. minisztérium képviselőit és intézkedett a m. kir. vasuti- és hajózási felügyelőség képviselőit is.

A műszaki műveletek a bejárás napjaira a szolnoki m. kir. államépítészeti hivatalnál lesznek közszemlélésre kitéve.

Későbbi értesülésünk szerint a hidépítés kérdésében november 13-ára kitűzött határidőnek november 20—24-ike közötti időre leendő elhalasztása iránt intéztek kérelmet a kereskedelemügyi m. kir. minisztériumhoz az eljárásra hivatalból kirendelt hivatali közegeknek előbb megállapított és elodáztatlan másnemű hivatalos elfoglaltsága miatt, tehát az eljárás az eredetileg kitűzött határnapnál nyolc-tíz nappal későbbre várható.

Hirek.

Multság a kecskeméti javára

Kunszentmárton, október 29.

A kecskeméti károsultak javára rendezett multság e hó 21-én a legfényesebben sikerült, mi a vezetőségnek: dr. Tancos Miklós kir. vezetőjárásbírónak és Kiss Dénesnek tudható be, kik fáradságot nem kímélve, azon buzgólkodtak, hogy e multság legfényesebb legyen minden multságnál, a melyet eddig Kunszentmártonban tartottak.

Szép multság is volt a 21-iki. Dr. Tancos Miklós elnök fogadta az előcsarnokban a hölgyeket és Kiss Dénessel azon volt, hogy senki se panaszkodjék és mindenki jól mulasson. Nem is volt panasz. Este fél 10 órakor megkezdődött a tánc és tartott a legjobb hangulatban egészen kivilágos-kivirradtig.

Ott volt a multságon Kunszentmártonnak majdnem egész intelligenciája. A vidékről azonban senki sem jött, mi a rossz időnek tudható be.

Katonazene nem volt. Ennek hiányát senki sem panaszkolta, mert tudták, hogy dr. Tancos Miklós mindent elkövetett, — sőt napokig utazott, — hogy katonabandát sze-

rezer. De hát katonabanda nélkül is lehet mulatság, még pedig jó, mit igazol a 21-iki. Senkisémet kérdezte, hogy hol is a katonabanda?

Egyik rendező azonban nagyon szívére vette a katonabanda elmaradását és a következőket írja:

„A kecskeméti károsultak javára rendezett mulatság e hó 21-én zajlott le, nem olyan sikerrel, mint ahogy azt vártuk, reméltük volna.

Azt mondja a közvélemény, hogy ennek az oka az ígért és hirdett katonazene elmaradása volt. Ezt meg tudjuk érteni akkor, ha olyan egyének mondják, akik a műveltségnek nagyon is alacsony fokán állanak, de már bocsánatot kérünk, csak ámulni, bámulni tudunk, mikor a magukat művelt, intelligens embereknek tartó férfiak és nők azzal indokolják elmaradásukat, hogy „kérem nem megyünk, mert nincs katonazene.”

Hát a katonazene, a ramazuri, az ug-rálás, a hargos lárma bőditja el azokat az urakat és nem azzal a magasztos érzéssel, nem gondolatlanul jöttek volna el, hogy elmegyünk azért, hogy obulusainkkal leröjünk részvétünknek annak a sok ezer hajléktalan embernek, nőnek és gyermeknek, akik a közelmúltban oly szerencsétlenül jártak.

Emlékezzenek csak vissza a nem is olyan régen történt kunszentmártoni föld-rengésre, milyen könnyen szerencsétlenül járhatunk volna mi is és akkor mily jól esett volna a nemeslelkű emberek segéd-
delme, illetve segítsége.

Hogy oly keveset tudunk produkálni, annak igazán nem mi vagyunk az okai, hanem a katonazenéért s nem a nemes célért lelkesedő közönség, a melyet mi szemünk előtt tartottunk.

A rendezőseget nem terheli felelősség azért, hogy nem volt katonazene, mert a szegedi zenekar hiányossága okozta azt.

Sőt még Táncos Miklós, a mulatság elnöke direkt Budapestre is felutazott a zene végett, de minden igyekezete hiábavaló volt, mert nem sikerült bandát szerezni.

A felülfizetéseket köszönettel rendeltési helyére juttattuk.”

Jelen voltak: Asszonyok: Achim Zsigmondné, dr. Barna Domokosné, özv. Bozóky Imréné, Bozóky Álmosné, Dévai Jenőné, dr. Domján Jenőné, Hirsch Mórné, dr. Jaeger Béláné, Kádár Józsefné, dr. Kovács Józsefné, dr. Neuberger Márkné, ifj. Szabó Andrásné, Szilárdfy Jakabné, özv. Tomonyicka Istváné, Wolf Dezsóné. — Leányok: Kurc Ilona, Neuberger Klári, Müller Gizi, Szilárdfy Irén, Szilárdfy Marcsa, Szilárdfy Nelli, Turcsányi Ilona.

— **Személyi hír.** Dr. Kiss Ernő, kerületünk orsz. képviselője az elmúlt héten két napig községünkben időzött, résztvett a kecskeméti javára rendezett mulatságon, másnap pedig több látogatást tett.

— **Vármegyei virilisek.** A törvényhatósági bizottság legtöbb adót fizető tagjainak az igazoló választmány által az 1912 évre megállapított névjegyzéke f. évi október 29-től terjedő 15 napon át Szolnokon, az alispáni iktatóhivatalban közszemlére van kitéve, mely megtekinthető s ellene ugyanezen idő alatt a vármegye állandó választmányához felelőbeszéd adható be.

— **Iparhatósági megbizottak.** F. hó 16-án folyt le az 1912 évi iparhatósági megbizottak választása. Megválasztottak: ifj. Bennár János, Ökrös Ferenc, Kovács Ferenc, Kovács Sándor, Márkus Gyula, Földi István, Dévai Jenő, László András, Gulyás Mihály és Kiss Bálint.

— **Választmányi ülés.** A szelevényi ármentező társulat választmányi ülést tartott, melyen elhatározta, hogy a megboldogult Vég Artur helyére, a megüresedett főmérnöki állásra pályázatot hirdet.

— **Uj egyházmegyei gondnok.** F. hó 26-án volt Turkevén a ref. egyházmegyei gondnokválasztás, melyen vármegyénk főispánját, Dr. Horthy Szabolcsot választották meg a Tóth János ny. államtitkár lemondásával megüresedett gondnokl. állásra. A gyűlés lefolyásáról a következő tudósítást kaptuk. Az összegyűlt presbiterek a templomba vonultak, hol Győry Lajos előadta, hogy a gyűlés célja az új gondnok megválasztása. Javasolja, hogy korelnökül Széki Pétert válasszák meg. Török István kisújszállási lelkész felbontja a beadott szavazatokat s jelenti, hogy hetvenöt szavazatból hatvanötöt Dr. Horthy Szabolcsra esett. Széki elnök erre megválasztott gondnoknak jelenti ki Horthy Szabolcsot, aki szívhez szóló, emelkedett szellemű beszédben köszönte meg a beléje helyezett bizalmat. — Elmondja, hogy ha életében igazán vágyott valamire, úgy ez az egyházmegyei gondnokság az, amit az ő boldogult atya is oly szeretettel viselt. Igéri, hogy e megtisztelő állásban is tovább fog működni a haza és az egyház javára. Ezután Tóth János ny. államtitkár a volt gondnok tartott gyönyörű beszédben, melyben megemlékezett arról, hogy a gondnoki tisztséget boldogult Horthy István engedte át neki s így ő kétszeresen örül, hogy most a nagy Horthy István méltó fiának adja át, — szintén jószántából. Ezután Győry Lajos esperes megáldotta az új gondnokot, mire a gyűlés véget ért.

— **Testvér — testvér ellen.** Rozmis Mihály csépai paraszt suhanc a szülei házból 20 korona készpénzt ellopott és elment egy korcsmába mulatni. Testvérbátyja, megtudva, hogy a fiu rossz utra tért, utána ment a korcsmába és kérdőre vonta, követelte tőle a 20 koronát. Erre aztán szóváltás támadt és az idősebb Rozmis olyan ütést mért öcsé-
se fejére, hogy az összeesett. A fiatalabb Rozmis szemén és homlokán sérült meg, sebesülése azonban nem életveszélyes.

— **Minden izében hazai gyártmány** a Réthy-féle gyógyszerész eredeti pemetefü-cukorkája, a köhögés és rekedtség hirneves háziszere. A csinos kék papirdobozok, melyeken mindenkor rajta van a készítő aláírása, szintén hazai gyártmány. Számos hamisítvány lévén, a Réthy névre különösen kéretik ügyelni.

— **Országos vásárunk.** November hó 5-én tartatik meg községünkben az őszi országos vásár, melyre vézmentes helyről mindenféle jószág felhajtható.

— **Műszaki felülvizsgálat.** A városok és községek vízvezetési és csatornázási terveinek és költségvetéseinek, valamint a vízvezeték és csatornák kiépítése vagy üzemben tartására vonatkozó szerződéseknél műszaki felülvizsgálata tárgyában a belügyminiszter körrendeletet adott ki, a mely Fiuméra is kiterjed. A körrendelet szerint a kir. országos vízépítési igazgatóság közegészségügyi mérnöki osztálya által végzett teendőket október hó 1. napjától fogva a belügyminisztérium műszaki osztálya látja el. Ehhez képest ezentúl a rendezett tanácsu városokban és községekben vízvezetési vagy csatornázási művek építése az ily művek kivétele, üzemének vállalatba adása tárgyában hozott közgyűlési határozatok, a létesíteni szándékolt művek tervei és költségvetésével az ilyen művek létesítése iránt kötött szerződés, az üzem átruházása esetén pedig az erre vonatkozó szerződés a törvényhatóságok által a közégi törvény által rendelt törvényhatósági felülvizsgálás előtt szakszempontból való véleményezés végett a belügyminisztérium műszaki osztályának (Budapest, I., Tárnok-u 8 sz.) minden esetben beküldendő. Ezzel a műszaki osztályal azután minden esetben közlendő az a határozat is, a mely annak szakvéleménye alapján hozott. A belügyminisztérium műszaki osztálya a vízvezetési, csatornázási és artézi kut furási ügyekben a városoknak, községeknek és törvényhatóságoknak mindenkor díjtalanul ad felvívagositást és szaktanács adás céljából szükség esetén a helyszínére is kiszáll.

— **Halvacso** lesz ma este 8 órakor a Kereskedelmi Egyletben. Egy teríték 2 korona 40 fillér.

— **Csak egy virágszál!** Csak egy virágszálát kér a József Kir. Herceg Sanatorium Egyesület halottaknapja alkalmából a tüdőbetegek megmentésére, egy virágszálát abból a koszorúból, melyet szeretteink sírjára helyeztünk. Ki ne szivlelné meg ezt a megható kérést és ki sajnálna egy kis szerény adományt erre a nemeszerepítő célra. Hiszen ha lesz az országban több tüdőbeteg gyógyító-intézet, nem fog idő előtt el-sorvadni annyi ezer meg ezer ember. Nincs az országnak olyan zuga, ahol a halottaknapja alkalmával ne gyűjtenének. Nagy a gyűjtési kedv pátriánkon és a megyében is, úgy, hogy bizonyonyal nem fogunk szegyenkezni a szerencsétlenség miatt, melynek egyedül tulajdonítható, ha ez az országos gyűjtés teljes sikert nem lát.

— **Mozi.** A moztikák a közönség szives elnézését kérik a mult vasárnapra hirdetett előadás elmaradása miatt, melyet az oly pontosnak ismert budapesti m. kir. posta késése miatt nem tarthattak meg, dacára, hogy küldeményeik mindenkor express adatnak fel. Kárpótolni kívánják hálás közönségüket nem az ő hibájukból származó előadás elmaradásáért azzal, hogy mai műsoruk tartalmas és elsőrangú ujdonságokból fog állani és a szokottnál jóval hosszabb ideig tart. —

Dr. Clemens, egészségügyi kormánytanácsos Thuringiában a következőket állapította meg: Mintegy fél pohár természetes **Ferencz József**-keserűvíz már biztosan és erősen hashajtólag hat. A Ferencz József-víz kisebb adagokban naponként többször használva, aranyeres bántalmak és derékfájás ellen pompás gyógyszer. — Kapható gyógytárakban és fűszerkereskedésekben. A Sztéküldési-Igazgatóság Budapestben.

— **Sertésorbánc.** Szelevény községben a sertésorbánc fellépett.

— **Levágta mindkét kezét.** Krasznai Mihály kocsis csütörtökön délelőtt 10 óra tájban gazdájának udvarán Cibakházán szénát vágott a szecs-kavágó géppel. Amint igazgatta a vizes szénát a gépben, egyszer túlságosan közel nyult valami csavarhoz. A csavar elkapta egyik kezét, majd mikor rémséges fájdalomában esztét vesztve utána kapott a másik kezével a besodort kéznek s ki akarta huzni az érzéketlen éles vasfogak közül, akkor a gép másik kezét is bekapta, mire odafutottak és a gépet megállították, Krasznainak mindkét keze rongyokra tépve, leszakadva behullott a gép csavarai közé. Krasznai mindkét kezét kéztől le-szakította a gép. Két vérző csonka karjával előbb átkozódva, aztán imával fordult az ég felé. Hiába, az a két kéz nem nő vissza soha. Szegény embert úgy kellett fogni s rémesen vérző kezét bekötni, hogy el ne vérezzen. Beszállították a közkorházba. Ott megoperálták. Az operáció sikerült. Krasznai állapota súlyos, de nem életveszélyes.

— **Kivonat az anyakönyvből.** Kunszentmártonban 1911. október 22-től október 28-ig születtek: Gyenes Lajos, D. Nagy Mária, Zubó Anna, Fehér Ilona, Molnár Margit, Balla N. Márton, Katona Bálint, Fehér Julianna, Tigyi Ilona, Árvai Eszter, Szaszko Anna Mária, Imrei Erzsébet, L. Kovács Ilona, Gál Ferenc, Hegedűs Ilona, Szabó Endre. — Házasságkötés nem volt. Elhaltak: Balla Lőrinc 72 éves, Győllai István 10 hónapos, Nagy Ferenc 12 hónapos.

3404—1911.

Hirdetmény.

Kunszentmárton község előljárósága ezennel közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező

vásári helypénzszedési jogot

1912. év január 1-től 1914. év december hó 31. napjáig terjedő 3 egymást követő évre **1911. év november hó 6. napján d. e. 11 órakor** Kunszentmárton község közházának tanácsstermében nyilvános szóbeli árverés útján haszonbérbe fogja adni.

Kikiállítási ár 4000 korona. Az árverezni szándékozók az árverés megkezdése előtt a kikiállítási ár 10 százalékát, vagyis 400 koronát az árverést tartó bizottság kezeihez bánatpénzül készpénzben lefizetni tartoznak.

A részletes árverési feltételek a főjegyzői hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kunszentmárton, 1911 október 18.

Fazekas s. k.
főjegyző.

Gergulics s. k.
főbíró.

Uj cipész üzlet.

Alulírott tisztelettel értesitem Kunszentmárton nagyérdemű közönségét, hogy helyben, **Weisz Ignác Mátyás-király-utcai házában** (polgári iskola mellett) egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

cipész üzletet

létesítettem. Amidőn erről a mélyen tisztelt közönséget értesitem, — **kifogástalan, tartós, jó és olcsó** cipőim előállításáról kezeskedem.

Kérem a n. é. közönség szives támogatását.

Tisztelettel
Szanda Antal
cipész.

MILLIÓK
használják

Köhögés

rekedtség, hurut, elnyálkásodás és és számarköhögés ellen a

KAISER-féle

Mell-karamellákat

a Három fenyő védjeggyel.

6050 köszönő- és hálalevél magánosoktól és orvosoktól.

A legkülönlegesebb, legizletesebb bonbonok.

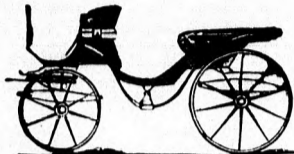
Csomagonként 20 és 40 fillér.
Dobozonként 60 fillérért kapható:

Lukács Andor
gyógyszertárában, piactér.

MEZEI EGEREK

tökéletes és biztos kipusztítására legjobb az évtizedek óta sok **magyar és külföldi** uradalomban, gazdaságban, **állami** telepeken kitűnő sikerrel használt labdacacs alakú **EGÉR-MÉREG**. Egy holdra 1—2 kg. elég. 100 kg. ára 90 korona, 5 kg.-os láda 6 korona. — **SÍPOCZ ISTVÁN** gyógyszerész Pécs (Baranya m.) A megrendeléshez **hatósági engedélyt** kérek mellékelni.

Karsai Ferenc

kovács mester

Kunszentmárton, régi posta-utca

Készít minden fajtájú hintókat és féderes kocsikat.

Több évi, nagyobb kocsigyárakban szerzett, tapasztalatai folytán ajánlja magát uraságok és magánosok figyelmébe.

JAVÍTÁSOKAT elfogad.

Ugyszintén elvállal mindenféle gazdasági szerszámok készítését is.

Hívásra bárhol megjelen.

3404—1911.

Hirdetmény.

Kunszentmárton község előljárósága ezennel közhírré teszi, hogy a

placi, a körösi kikötő és rakodóhely helypénzszedési jogát

1912. év január 1-től 1914. év december hó 31. napjáig terjedő 3 egymást követő évre **1911. év november hó 6. napján d. e. 10 órakor** Kunszentmárton község közházának tanácsstermében nyilvános szóbeli árverésen haszonbérbe fogja adni.

Kikiállítási ár 4000 korona. Az árverezni szándékozók az árverés megkezdése előtt a kikiállítási ár 10 százalékát, vagyis 400 koronát az árverést tartó bizottság kezeihez készpénzben lefizetni tartoznak.

A részletes árverési feltételek a főjegyzői hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kunszentmárton, 1911 október 18.

Fazekas s. k.
főjegyző.

Gergulics s. k.
főbíró.

Pénz.

Felhívjuk a földbirtokos urak szives figyelmét

4 és 4 1/2 százalékos

alapkamatu törlesztéses kölcsönre, mi földbirtokra igen kedvező feltételéssel és fizetési módzatokkal lesz engedélyezve, **régebbi drágább kamatu** kölcsönöket átcserejljük, **conventálunk** bélyegmentesen törlesztéses kölcsönre. Felvilágosítást díjmentesen adunk.

Trencsényi és Heller

központi jelzálogbank és váltóüzlet,
SZOLNOK, közvetlen a személypályaudvar közelében.

6182/1911. tk.

Dezső Mór utóajánlati kérvénye Simonyi Simon és társainak Gaál Gergelyné elleni végrehajtási ügyében.

Végzés.

Mint hogy ezen a f. év január 31-én beadott, de pótlás végett visszaadott utóajánlati kérelem a pótlás után a végrehajtási novella 27. §-ában foglalt követelményeknek megfelel, a bíróság az utóajánlatot elfogadja és Kunszentmártonban 1911. évi január hó 16-án az alábbi ingatlanok tekintetében megtartott korábbi árverést hatálytalannak nyilvánítja, újabb árverést rendel s kibocsátatnak a következő:

Árverési hirdetményi kivonat.

A végrehajtási árverés Simonyi Simon végrehajtatónak 30 kor. tőke, ennek 1910 május hó 20-tól járó 6 százalék kamata, 16 kor. 20 fill. végrehajtási már megállapított, valamint a 17 kor. 30 fill. árverés kérési, 43 kor. 25 fill. árverés foganatosítási és a még felmerülő költségeknek, továbbá dr. Csávás Lajos csatlakozott végrehajtatónak 42 kor. 50 fill. s jár. iránti követelésének, végre a szarvasi hitelbank csatlakozott végrehajtatónak 100 kor. és 4500 kor. tőkék és jár. iránti követelésének kielégítése végett az 1908. 41. t.-c. 27. §-a alapján a kunszentmártoni kir. járásbíróság területén levő, Kunszentmárton községben fekvő, a kunszentmártoni 1792. sz. tjkvben A + I. sor. 1195/a hrsz. a. felvett lakóház, szélmalom és sertésólból álló ingatlanra 880 koronában ezennel megállapított kikiállítási árban következő feltételek mellett elrendeltetik.

1. Az árverés megtartására határidőül **1911. évi november hó 27-ik napjának d. e. 9 órája** tüzetik ki e kir. jbiróság árverési helyiségébe.

2. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlan a kikiállítási áron alól nem fog eladatni és ezen kikiállítási ár utóajánlatot tevőt az esetre is kötelezi, ha az árverésnél meg nem jelennek, vagy ha az utóajánlatnál nagyobb ígéret nem tétetnek, mely esetben ő fog árverési vevőnek tekinteni. Az árverési vevő a vételáron felül az árverés foganatosításáért megállapítandó költséget is tartozik viselni.

3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan fenti kikiállítási árának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. 60. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és a 1881. évi november hó 6-án 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni és az 1908. 41. t.-c. 25. §-a értelmében az, aki a kikiállítási árnál magasabb ígéretet tesz, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban kikiállítási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni, mert ha ennek eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és az árverésben, melyet haladéktalanul folytatni kell, részt nem vehet.

Kunszentmárton, 1911 október 19.

Kauten s. k. kir. albiró.

A kiadmány hitelül:

Donánszky
kir. tkvvezető.

Cserépkályhákat mélyen leszállított árak mellett csak Bozsik Kálmán cserépkályha és majolika edénykészítőnél lehet beszerezni. A legszebb kiállítás és kitűnő fűtőképességért kezeskedem. — Jó munka és versenyképességért számos arany és ezüst éremmel kitüntetve. :: Kályháim vételkötelezettség nélkül megtekinthetők.

Bozsik Kálmán, cserépkályha és majolika edénykészítő
Kunszentmárton, Kerületiház-utca 49. szám.

KÖHÖGÉS

rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefü-cukorkáknál!

Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és határozottan **RÉTHY-félét** kérjünk, mivel sok haszontalan utanzata van.

Az eredetinek minden egyes darabján rajta van a **RÉTHY** név.

1 doboz 60 fillér. Mindenütt kapható.

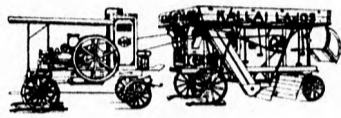
„A köztudatba ment át“

hogy csakis

Kállai LAJOS

motorgyára

Budapest, VI., Gyár-utca 28. sz.

szállítja

 teljes jótállás mellett
a leghíresebb motorszékekkel.

Saját érdekében kérjen minden gazda disz-főlapot, melyet ingyen bérmentve küld a gyár!

Fontos figyelmeztetés!

Kállai Lajos hírneves motorgyára nem tévesztendő össze más Kállai nevű cégekkel!

Fixfizetés

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. — Havonként elérhető jövedelem 300—600 korona.

Hecht bankház részvénytársaság
Budapest, Ferenciek-tere 6.

Értesítés.

AKI kevés pénzért kitűnő minőségű és szakszerűen készített **agyagkályhát** akar venni, az forduljon **Tóth**

Andráshoz, az állam által teljesen kiképzett agyagkályha készítőhöz, aki a legnagyobb szakismerettel készít mindennemű

kályhákat

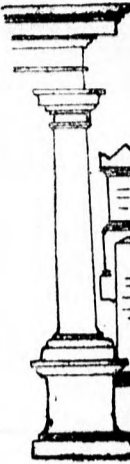
az ország más vidékéről hozott agyagból, nem pedig helybeli sárgaföldből.

Az általam készített kályhák t-vevőim kívánsága szerint lehetnek oszloposak, párkányosak, diaboló, vagy ötsarkúak. A tüszekrényeket samott téglából készítem, fa, kőszén, vagy koksztüzelésre.

Az összeállításnál a csempéket hajszaal fugokra csiszolom. Készítményeim kiválósága és versenyképessége mellett az is tanuskodik, hogy az állami agyagipari szakiskola elvégzése után mint előmunkás dolgoztam Budapesten a világhírű Zsolnai-féle és Grübel-féle gyárakban. Kívánatra készítményeim csempéit készséggel mutatom be megtekintés végett vétel kényszer nélkül.

Tisztelettel
Tóth András
kályhás.

Kunszentmárton és vidéke n. é. közönsége körében még mindig sokan vannak, kik nem bírnak tudomással arról, hogy Kunszentmártonban rövid idő óta egy mai kor igényeinek teljesen megfelelő

sirkőraktár és kőfaragó-műhely

létezik.

Dusan berendezett raktáramban mindennemű és alaku bel- és külföldi **granit, márvány és homokkő** anyagból készült mindenféle alaku **sirkővek 10—2000 koronáig** nagy választékban vannak.

Ezenkívül felvállalom a **sírboltok előállítását sirszegélyeket vasrácsozattal** vagy annélkül, valamint a **sirkőveknek temetőbeni felállítását**, úgy helyben mint vidéken a legnagyobb pontosság mellett, saját felelősségemre igen szerény áráért.

Főtörökvésem oda irányul, hogy nálam a munka úgy kivitelben, valamint tartóságában és a lehető olcsó árban úgy a fővárosi, valamint bármely vidéki hasonlított a versenyt szilárdul kiállhassam.

A temetőben levő síremlékekre vésések és aranyozások, valamint régi márványkövek újra fényezését jutányos árban elvállalom.

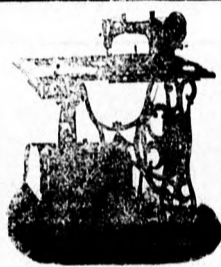
Végül van szerencsém b. figyelmébe hozni, miszerint kívánatra személyesen dus mintáimmal és bővebb értesülés végett saját költségemre megjelenhetek anélkül, hogy azért legcsekélyebb megtérítést igényelnék.

Magamat becses pártfogásába ajánlva vagyok kiváló tisztelettel

PÁL ISTVÁN, kőfaragómester.

Két drb 4 méteres vas-sin eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

HAZUG

hirdetésekre ne hallgasson, mint mélyen leszállított árak és más egyéb hazugságok, mert mindenki tudja, hogy a legjobb

varrógépek és kerékpárok

legolcsóbb árban

Ország Lipót

kizárólagos varrógép és kerékpár raktárban szerezhetők be

KUNSZENTMÁRTON, (Vasut-utca, az ipartestülettel szemben, 6 évi jótállás mellett. Kényelmes havi és heti részletfizeté

Plissirozások minden nagyságban készíttetnek.

CSÉPLŐKÉSZLETEK.

A legújabb rendszerű **benzin, nyersolaj- és gőzüzemű cséplő-készletek, malomberendezések és alkarészek**, mindennemű **mezőgazdasági gépeket** szállítunk, azoknak kifogástalan üzemeért a legmesszebb menő felelősséget elvállaljuk.

Malmok átalakítását, szak- **hengerek** rovátkolását szerü berendezését, és csiszolását

elvállaljuk, ugyszint- **gazdasági gépek** gyors és tén mindennemű megbízható

javitását, gőzkazán falrepedés és egyéb bármily öntött és kovácsol tárgyak autogén-forrasztását. Csereüzleteket előnyös feltételek mellett kötünk. Olcsó árak és kedvező fizetési feltételek mellett. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk

Egyben felhívjuk a földbirtokos urak figyelmét az általunk készített fizedes és százados mérlegekre, ugyszintén elvállaljuk bármilyen mérlegek javítását és újra hitelesítését.

Trencsényi és Heller

SZOLNOK,

malomépítészet, gazdasági gép és mérleggyár.

DÉVAI JENŐ

órás, ékszerész, látszerész, varrógép és kerékpár nagy raktára
Kunszentmárton, piactér, a gyógyszertár mellett. Fióküzlet: Öcsöd, Békésmegye

Értesitem a nagyközönséget, hogy Kunszentmártonban a piactéren levő óra és ékszerüzletemet tetemesen megnagyobbítva, abba nagy

VARRÓGÉP-RAKTÁRT

létesítettem. Raktáron tartok óriási választékban minden újabb, modern szerkezetű

varrógép és kerékpárokat,

de csakis a

a legfinomabb gyártmányokat, úgy, hogy minden gépért több évi írásbeli jótállást vállalok.

Kényelmes részletfizetés!

Mindennemű varrógép és kerékpár alkatrészeket a gyári áron árusítok. Tölcséres és tölcsérnélküli

GRAMOFONOK ÉS LEMEZEK

állandóan raktáron vannak.

Lemezek darabja 3 korona. 10 db vételnél 1 dbot ingyen adok

Jeggyűrűk

és mindenféle legdivatosabb

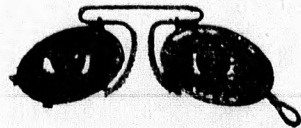
menyasszonyi ékszerek

óriási nagy választékban olcsó áron kaphatók.

Arany-, ezüst-, acél- és nikkell-órák dus választéka.

Mindenikért 2 évi jótállást vállalok. Mindennemű javítások elfogadtatnak.

Szemüvegek orvosi rendeletre is kaphatók.

Valódi tajtékipák a legolcsóbb áron.

Veszek és becserelek régi aranyat és ezüstöt.

Tisztelettel

DÉVAI JENŐ.